

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 6 lipca 2022 r.

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”

Przewodniczący: Wojciech Ilnicki, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego; NSZZ „Solidarność”

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu, pozostali zaproszeni goście i eksperci.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Otwarcie posiedzenia i przyjęcie porządku obrad.
2. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Zespołu z dnia 01.06.2022r.
3. Ekspertyza w sprawie praktyki układów zbiorowych pracy w Polsce - dyskusja.
4. Informacja o stanie prac nad ustawą o rozwiązywaniu sporów zbiorowych – omówienie wniosku FZZ w sprawie prac nad zmianą art. 5 ustawy.
5. Możliwości dostępu reprezentacji pracowników do udogodnień i narzędzi cyfrowych w celu prowadzenia działalności związkowej na terenie zakładu pracy – dyskusja
6. Sprawy różne.
 - a. Informacja o pracach Trójstronnych Zespołów Branżowych.

Ad 1

Przewodniczący Wojciech Ilnicki, NSZZ „Solidarność” przywitał członków Zespołu oraz gości i przeszedł do omówienia porządku obrad posiedzenia.

Ad 2

Jednogłośnie przyjęto protokół z posiedzenia Zespołu w dniu 1 czerwca 2022 roku.

Ad 3

Prof. UW dr hab. Łukasz Pisarczyk przedstawił szczegółową informację na temat głównych założeń i wniosków płynących ze sporządzonej ekspertyzy w sprawie praktyki układów zbiorowych pracy w Polsce. Ekspertyza odnosi się do aktualnej sytuacji oraz przyszłej roli układów zbiorowych. Sporządzony dokument zawiera m.in. analizę aktualnych ram prawnych oraz stanu rokowań zbiorowych - badania rejestrów ponadzakładowych i zakładowych układów zbiorowych pracy. Ponadto uwzględnia refleksję partnerów społecznych na temat kryzysu układów zbiorowych i propozycje zmian możliwych do wdrożenia w celu poprawy praktyki układowej w Polsce. Prof. Pisarczyk stwierdził, że aktualne ramy prawne nie sprzyjają prowadzeniu dialogu układowego. Zwrócił uwagę na kwestię wprowadzenia dyrektywy o minimalnym wynagrodzeniu w Unii Europejskiej, która może być czynnikiem determinującym wzrost zainteresowania układami zbiorowymi. Dodał, że przedmiotowa dyrektywa jako jeden z istotnych elementów wskazuje na promocję rokowań dotyczących sfery płacowej. Następnie odniósł się do szczegółowych wniosków sformułowanych w ekspertyzie. Partnerzy społeczni zwracali uwagę na stosowanie alternatywnych mechanizmów kształtowania warunków zatrudnienia, w tym regulaminów wynagradzania i porozumień zbiorowych, zamiast prowadzenia rokowań układowych. Drugi obszar wskazywany przez partnerów społecznych dotyczy skomplikowania procedury układowej. Pracodawcy zwracali uwagę m.in., że dzisiejsza dynamika procesów gospodarczych jest tak duża, że często procedura rejestracyjna niejako z definicji powoduje, że nie da się dostosować do zmieniającej się sytuacji. Wskazywano także na sposób ukształtowania stron oraz nadmierne ograniczenie przedmiotu rokowań układowych. Poza tym zwracano uwagę na problem mandatu negocjacyjnego związku zawodowego w odniesieniu do pozostałych pracowników. Kolejne wymienione elementy to brak ustawowej promocji układów zbiorowych, brak wyspecjalizowanej instytucji, która mogłaby wspierać partnerów społecznych, brak preferencji dla pracodawców objętych układami oraz niewystarczające wykorzystanie różnych miękkich form wspierania dialogu społecznego. Następnie nawiązał do kwestii poprawy praktyki układowej w Polsce. Zwrócił uwagę na dorobek Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy i propozycję jednolitego układu zbiorowego. Wskazywał na potrzebę liberalizacji w prowadzeniu rokowań wielozakładowych przez pracodawców, stworzenie odpowiedniej i stabilnej reprezentacji dla pracodawców sektora publicznego i umożliwienie wprowadzenia obowiązkowych, cyklicznych rokowań zbiorowych w określonych obszarach. Ponadto zwrócił uwagę na konieczność zwiększenia

efektywności mediacji oraz arbitrażu jako mechanizmów wspierających rokowania zbiorowe oraz możliwość stworzenia preferencji dla pracodawców objętych układami.

Pan Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej podziękował za przygotowanie ekspertyzy. Wskazał na pojawiający się problem związany z nastawieniem stron, szczególnie pracodawców, jak również instytucji administracji publicznej, do zawierania układów zbiorowych. Nawiązał także do projektów ustaw: Kodeks pracy i Kodeks zbiorowego prawa pracy, które były wypracowane przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Pracy. Wskazał na możliwość ponownej dyskusji o rozwiązaniach zaproponowanych przez Komisję Kodyfikacyjną.

W trakcie dalszej dyskusji poruszono następujące kwestie:

- Kryzysu układów zbiorowych pomimo wprowadzenia dyrektywy o adekwatnym wynagrodzeniu minimalnym w UE;
- Preferencji i systemu wsparcia dla pracodawców do tworzenia układów zbiorowych;
- Podjęcia rokowań przez związki zawodowe i wprowadzenia preferencji dla ich członków.
- Niskiego poziomu układów branżowych;
- Potrzeby uproszczenia kwestii rejestracji układów zbiorowych;
- Potrzeby promocji praktyki układowej i wsparcia przez państwo organizacji pracodawców i związków zawodowych do tworzenia układów zbiorowych;
- Ustawowego poziomu regulacji dotyczących stosunków pracy. Próby redefinicji układu zbiorowego pracy;
- Możliwości wprowadzania zmian/zapisów mniej korzystnych niż w Kodeksie Pracy;

Uzgodniono, że dalsza dyskusja na temat ekspertyzy odbędzie się na wspólnym posiedzeniu Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego oraz Zespołu problemowego ds. prawa pracy w pierwszej połowie września 2022 r.

Ad 4

Następnie **Pani Agata Oklińska, Zastępca Dyrektora Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej** poinformowała o etapie prac nad projektem ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych i zmianie ustawy

o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego. Projekt uzupełniono o przepisy dotyczące zmiany limitu wydatków na Radę Dialogu Społecznego w związku ze zwiększoną potrzebą środków na ryczałty. Procedowana zmiana ustawy o RDS dotyczy zwiększenia kwoty na funkcjonowanie Rady Dialogu Społecznego, w związku z koniecznością uzupełnienia środków przypadających na ryczałty. W dniu 1 lipca 2022 r. projekt ustawy został przedstawiony na posiedzeniu Zespołu ds. Programowania Prac Rządu. Po uzyskaniu wpisu do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów projekt zostanie skierowany do konsultacji zewnętrznych i opiniowania w ramach Rady Dialogu Społecznego.

Przewodniczący Wojciech Ilnicki, NSZZ „Solidarność” poinformował, że z uwagi na nieobecność przedstawicieli Forum Związków Zawodowych, punkt dotyczący omówienia wniosku w sprawie prac nad zmianą art. 5 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych zostaje przeniesiony na kolejne posiedzenie.

Następnie **Pan Janusz Gołąb, OPZZ** przedstawił wniosek Związku Nauczycielstwa Polskiego związany z propozycją noweli ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, która zmierza do zmiany definicji pracodawcy w przypadku sporu zbiorowego w oświacie tak, aby urealnić procedurę i toczące się w ramach sporu wszystkie etapy jak np. rokowania, mediacje czy strajk. Propozycja zakłada możliwość wszczynania sporu zbiorowego przez reprezentatywne organizacje związkowe z Radą Ministrów i Ministrem oraz organami JST, czyli podmiotami tworzącymi sektor finansów publicznych.

Ad 5

Przewodniczący Wojciech Ilnicki, NSZZ „Solidarność” przeszedł do dyskusji w pkt 5 porządku obrad posiedzenia. Poinformował, że Prezydium Rady zarekomendowało do uwzględnienia w pracach Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego problematyki związanej z możliwością dostępu reprezentacji pracowników do udogodnień i narzędzi cyfrowych w celu prowadzenia działalności związkowej na terenie zakładu pracy. Zainicjowanie dyskusji w ramach Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego ma być punktem wyjścia do wypracowania konkretnych rekomendacji/propozycji rozwiązań w celu wdrożenia w Polsce Porozumienia ramowego europejskich partnerów społecznych w sprawie cyfryzacji.

Zaproponowano, aby ten temat został rozpatrzony na wspólnym posiedzeniu Zespołu problemowego ds. rozwoju dialogu społecznego oraz Zespołu problemowego ds. prawa pracy.

Uzgodniono, że kopia korespondencji z Urzędem Ochrony Danych Osobowych zostanie przekazana do wiadomości Zespołu problemowego ds. prawa pracy.

Ad 6

W ramach spraw różnych posiedzenia rozpatrzono następujące punkty:

a) Informacja o pracach Trójstronnych Zespołów Branżowych.

Pan Marek Wałęskiewicz, Dyrektor Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego, MRiPS przedstawił informację na temat działalności Trójstronnych Zespołów Branżowych. Poinformował, że od 1 maja 2022 r. do 1 lipca 2022 r. odbyło się 6 posiedzeń Trójstronnych Zespołów Branżowych.

Przewodniczący Zespołu zwróci się z prośbą o interwencję do Przewodniczącego Rady w sprawie braku zwoływania posiedzeń Zespołu Trójstronnego ds. Transportu Drogowego.

b) Informacja na temat posiedzenia Przewodniczącego Rady Dialogu Społecznego Pana Andrzeja Radzikowskiego z Przewodniczącymi Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego w sprawie prac nad nowelizacją ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Do Przewodniczących WRDS zostanie skierowane kompendium wiedzy nt. działalności i problemów w funkcjonowaniu Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego.

c) Kwestia reprezentatywności organizacji pozarządowych III sektora.

Wobec wyczerpania wszystkich punktów porządku obrad, **Przewodniczący** podziękował zebranych za udział w spotkaniu i zamknął posiedzenie.

Wojciech Ilnicki

/ - /

Przewodniczący Zespołu

Sporządziła

Marlena Wiśniewska

/ - /

Biuro Rady Dialogu Społecznego